

تفسیر جامع قرآن کریم
(گزیده‌ای جامع از تفاسیر قرآن)
(جلد یکم)

سورۃ مبارکه حمد

گردآورنده : مهندس امیر نعمتی
به کوشش: استاد محمدرضا یحیایی

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۴۵۲۵۹

مدیر مسئول: اعظم کتابی (۰۹۱۲۳۱۰۸۲۶۱)

نشانی مکاتبه: تهران، صندوق پستی: ۱۱۱۵۵-۱۳۴۷

تقدیم

این کتاب، تقدیم به آقا امام زمان، حضرت «حجت بن الحسن علیہ السلام» می شود. به امید تعجیل در ظهور ایشان.

پیامبر گرامی ﷺ فرمودند: «اگر از عمر دنیا یک شب باقی باشد، همان شب مردی از اهل بیت من (امام زمان علیہ السلام) بر کل جهان سلطنت خواهد کرد و امور همه مردم را به عهده خواهد گرفت».

همه مشتاق پروازند از این دام
کجا در دام تن گیرند آرام
به جان مشتاق دیدار نگارند
به چشم شوق گریان ز انتظارند
همه غمگین ز هجران حبیب‌اند
همه از وصل دلبر بی شکینند
همه ایام و سال و مه شمارند
که روز وصل جانان جان سپارند
منم ز آن بلبلان باغ و گلزار
که در خاکی قفس درمانده‌ام زار

سپاسگزاری:

جا دارد اینجا از زحمات والدینم، سپاسگذاری نمایم.

و از «استاد محمدرضا یحیایی»، (دانشمند، عارف، محقق، مخترع، مکتشف، نویسنده، و مدرس)، که زحمات بسیار زیادی برای اینجانب و امثال اینجانب کشیده‌اند و در گسترش راه دانش و معرفت و حقیقت و نور الهی خون دل خورده و رنج کشیده، و بی دریغ عمر و جوانی بر سر راه خدا گذاشته، در عبادت و پژوهش و مطالعه و نویسندگی شب‌زنده‌داری‌ها کشیده‌اند، و شاگردان را به‌مانند فرزندان خود مورد حمایت همه‌جانبه قرار می‌دهند و راهگشای آنان هستند، تشکر و قدردانی نمایم. امیدوارم که گوشه کوچکی از زحمات این بزرگواران را با کوشش خود به سرانجام رسانده باشم؛ انشاءالله.

در انتها از آقایان شیخ جعفر مجتهدی، حاج ملا آقا جان زنجانی، سید محمد احمدزاده، و شهرام کریمی که در زندگی‌ام کمک‌های معنوی کرده‌اند، از دکتر سید ابوتراب احمدپناه (عضو هیئت علمی دانشگاه) که زحماتی برای اینجانب کشیده‌اند، از خانم سیده زهرا علویان (کارشناس الهیات) که در تهیه بخشی از منابع کتاب بسیار همکاری کردند، از خانم کبرا حکیمی که ویراستاری این کتاب را به عهده گرفتند، و از سرکار خانم کتابی مدیریت محترم نشر نماد اندیشه که چاپ و نشر کتاب را برعهده گرفتند، کمال تشکر را می‌نمایم.

امیر نعمتی

مردادماه ۱۳۸۹

فهرست مطالب

« بفش یکم » ۱۹

- ۱- مقدمه استاد محمدرضا یحیایی ۲۱
- ۲- مقدمه مؤلف ۲۷
- ۴- درباره قرآن ۳۶

« بفش دوم » - بسم الله ۴۳

- ۱- درباره گفتن اذکار ۴۵
- آداب و شرایط ذکر ۴۵
- ۲- شأن نزول بسم الله ۴۷
- برکت نزول بسم الله ۴۷
- ۳- فضیلت بسم الله ۴۸
- همه نامهای خدا در ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ وجود دارد ۴۸
- فرق خوش بختان و نگون بختان در قبر ۴۹
- گذرنامه و جواز بهشت ۴۹
- ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ کلید گنجهای بهشت ۴۹
- آیه ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ بر لبهای حوریان بهشتی ۵۰
- فضیلت بلند خواندن ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ۵۰
- ۴- بسم الله در قرآن ۵۰
- ۵- شفا و درمان با بسم الله ۵۱
- ۶- خواص و منافع بسم الله ۵۱
- اهمیت «بسم الله» ۵۱
- عظیم ترین آیه قرآن ۵۱
- آغاز همه کارهای بزرگ و کوچک با بسم الله رمز موفقیت و برکت در کارها ۵۲

۵۳	 ثواب قرائت
۵۳	 تأثیر بسمله به همراه محبت اهل بیت علیهم السلام
۵۴	 برخاستن از خواب ، سر موقع
۵۴	 هنگام خوابیدن
۵۴	 نام خدا هنگام وضو
۵۵	 با بسم الله بدن ظاهر می شود
۵۵	 هنگام ورود به مستراح
۵۵	 هم غذا شدن شیطان
۵۶	 قبل و بعد از غذا
۵۶	 سیر شدن بعد از خوردن غذا
۵۶	 قبل از جماع
۵۷	 حضور شیطان نزد مردی که قصد آمیزش با همسرش را دارد
۵۷	 محافظت فرشتگان و سوار شدن بر وسیله نقلیه
۵۸	 درمان یأس و داستان سائل بر در عمارت باشکوه
۵۸	 کلید قفل هر دری
۵۸	 استجاب دعا
۵۸	 نیکو نوشتن بسم الله
۵۹	 منافع بسم الله
۵۹	 پر نور کردن دل و خوشی در زندگی
۵۹	 دافع شیطان
۵۹	 ایمنی بخش
۶۰	 بسمله به جای قنوت
۶۰	 مشکل گشا
۶۰	 خداوند شما را به یاد می آورد
۶۰	 اثر بسم الله در سهولت جان دادن مؤمن
۶۱	 هنگام مرگ

۶۱	 سنگینی اعمال نیک در ترازوی اعمال
۶۱	 پاک کننده گناهان
۶۱	 ۷- درس های ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾
۶۲	 ۸- بسم الله در فرهنگ عامیانه پارسی
۶۲	 ۹- واژه شناسی بسم الله
۶۲	 «باء»
۶۴	 واژه «اسم»
۶۵	 داغ الله نهادن بر خود
۶۵	 معنی «اسم» در «بسم الله»
۶۵	 واژه «الله»
۶۷	 کمال نعمت
۶۸	 عیش با یاد او
۶۹	 ۹- ختم ذکر بسم الله
۷۰	 منافع دیگر آن چاره ظالم
۷۰	 ختم بسم الله الرحمن الرحيم
۷۲	 ۱۰- علم اعداد و حروف در بسم الله
۷۳	 نجات از آتش جهنم با بسم الله
۷۴	 ۱۱- داستانهایی از تأثیرات ذکر بسم الله
۷۴	 یک) الان به من رسیدی به اسم من شروع کن
۷۴	 دو) بسم الله . اسم اعظم خدا
۷۵	 بسم الله و اسم اعظم
۷۵	 سه) بسم الله و درمان سر درد
۷۶	 چهار) بسم الله و حفظ اموال
۷۶	 پنج) بسم الله، افزایش هوش و استعداد
۷۷	 شش) مرد منافق و اعجاز بسم الله
۷۸	 هفت) آموزش بسم الله و برات آزادی از دوزخ

- هشت) به وسیله بسم الله از آب عبور می کرد (شرایط گفتن بسم الله)..... ۷۹
- شرایط گفتن ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾..... ۸۰
- نه) گفتن بسم الله با ایمان کامل به آن..... ۸۱
- تسخیر دریا..... ۸۱
- ده) برای خوردن هر غذا بسم الله بگو..... ۸۲
- یازده) هر کس از روی اخلاص بسم الله بگوید..... ۸۳
- دوازده) علامه امینی و معجزه بسم الله..... ۸۴
- سیزده) بزرگداشت و حرمت گذاری به اسماء الله..... ۸۴
- چهارده) پادشاه همه مومنان..... ۸۵
- پانزده) غذای روح و جان در دنیا و آخرت..... ۸۶
- شانزده) دسته‌ای از بسم الله..... ۸۶
- هفده) بسمله بر سر در خانه فرعون..... ۸۶
- هجده) یادآوری مطالب..... ۸۷
- نوزده) ترک «بسم الله»..... ۸۷
- بیست) بسم الله مایه خواری شیطان..... ۸۸
- بیست و یک) شراکت شیطان در کاری که با نام خدا شروع نشود..... ۸۸
- بیست و دو) بر اثر شنیدن نام خدا، کوه به ناله در می آید..... ۸۹
- بیست و سه) شفای بیماری سلمان فارسی با نام خدا..... ۸۹
- بیست و چهار) اثر بسم الله در دفع زیان‌های غذا..... ۹۰
- بیست و پنج) بسم الله سبب سرد شدن آتش نمرود بر ابراهیم علیهما السلام..... ۹۰
- بیست و شش) از شکوه «بسم الله» قلم لوح محفوظ، شکافته شد..... ۹۱
- بیست و هفت) ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ بگو و برخیز!..... ۹۱
- ۱۲- «بسم الله» قبل از اسلام..... ۹۲

«بِفَشِّ سُبُوح» - سوره حمد..... ۹۵

- ۱- درباره سوره حمد..... ۹۷

- ۲- محتوی و موضوعات کلی سوره حمد ۱۰۰
- ۳- اطلاعات عددی سوره حمد (تعداد کلمات و حروف) ۱۰۱
- ۴- نامهای سوره حمد ۱۰۱
- چرا بعضی سوره ها بیش از یک نام دارد؟ ۱۰۲
- ۵- معنای کلمه حمد و فاتحه ۱۰۳
- ۶- شأن نزول سوره حمد ۱۰۳
- ۷- فضیلت و ویژگیهای سوره حمد ۱۰۳
- ۸- علم اعداد در سوره حمد ۱۰۶
- ۹- علم حروف در سوره حمد ۱۰۶
- سوره حمد، سوره رحمت ۱۰۶
- داستان نبودن حرف فا در حمد و شفاي امام حسين عليه السلام ۱۰۷
- ۱۰- شفا و درمان با سوره حمد ۱۰۸
- جهت شفاي هر درد ۱۰۹
- شفا و درمان با سوره حمد ۱۱۰
- ۱۱- خواص و منافع سوره حمد ۱۱۱
- در گشایش کارها و دفع خطر ۱۱۱
- گفتن الحمد لله رب العالمين پس از عطسه ۱۱۱
- زدودن فقر و افزایش خیر ۱۱۲
- ثواب خواندن (قرائت) سوره حمد ۱۱۲
- ثواب چهار بار «الحمد لله رب العالمين» در صبح و شب ۱۱۳
- ۱۲- ختمات مخصوص سوره حمد ۱۱۳
- ختم یکم : حصول مطلب ۱۱۳
- ختم سوم ۱۱۳
- ختم سوره حمد جهت هر مشکل و برآمدن هر حاجت (خصوص ادای دین) ۱۱۴
- ختم سوره حمد (جهت بر آورده شدن حاجت) ۱۱۴
- ختم سوره حمد به نیت صحت و حاجت شرعی ۱۱۴

- حفظ از بلایا ۱۱۵
- ۱۳- اسماء حسنی در سوره حمد و فواید گفتن آنها ۱۱۵
- ۱۴- داستانهای از سوره حمد ۱۱۶
- یک) جایزه تعلیم سوره حمد ۱۱۶
- دو) سوره حمد و شفای چشم ۱۱۷
- سه) سالم شدن دست بریده هشام بن عدی همدانی ۱۱۷
- چهار) سوره حمد مریضی را شفا داد ۱۱۸
- پنج) سوره حمد کودکی را از مرگ نجات داد ۱۱۸
- شش) سوره حمد و نجات فرزند نراقی ۱۱۹
- ۱۵- طریقه صحیح دعا کردن در سوره حمد ۱۲۰
- آداب و شرایط دعا ۱۲۰
- ۱۶- سوره های حامدات ۱۲۳
- ۱۷- تفاوت سوره حمد با دیگر سوره ها ۱۲۳
- ۱۸- سوره حمد و اسفار اربعه ۱۲۳
- ۱۹- سوره حمد در فرهنگ عامیانه پارسی ۱۲۵
- یک- حمد و سوره را درست کردن ۱۲۶
- دو- الحمد لله ۱۲۶
- سه- صراط المستقیم ۱۲۶
- چهار- به هیچ صراطی مستقیم نبودن ۱۲۶
- پنج- فاتحه یا الفاتحه ۱۲۷
- شش- فاتحه مع الصلوات ۱۲۷
- هفت- جابجا کنعبد جابجا کنستعین ۱۲۷
- نه- مثل الحمد از برداشتن ۱۲۸
- ده- فاتحه کسی (یا چیزی) را خواندن ۱۲۸
- یازده- مثل الحمد توی دهن ها (یا سر زبان ها) افتادن ۱۲۹
- دوازده- فاتحه بی حمد برای کسی خواندن ۱۲۹

سیزده- فاتحه برای کسی نخواندن..... ۱۲۹

« بخش چهارم » - سوره حمد در نماز..... ۱۳۱

۱- سوره حمد و نمازهای واجب..... ۱۳۳

۲- سوره حمد و نمازهای مستحب..... ۱۳۵

نمازهای مهم مستحبی..... ۱۳۵

یک- نماز حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام..... ۱۳۵

دو- نماز حضرت صاحب الزمان (عج)..... ۱۳۶

نماز امام زمان در مسجد جمکران..... ۱۳۶

سه- نماز شب..... ۱۳۷

کیفیت نماز شب..... ۱۳۷

احکام نماز شب..... ۱۳۸

« بخش پنجم » - دعاهای خواندن قرآن..... ۱۴۱

۱- دعای پیش از خواندن قرآن..... ۱۴۳

۲- دعای ختم قرآن..... ۱۴۳

۳- آداب تلاوت قرآن..... ۱۴۴

یک- از زبان قرآن..... ۱۴۴

دو- در کلام معصومین..... ۱۴۴

« بخش ششم » - ترجمه و تفسیر سوره حمد..... ۱۴۵

یک (ترجمه لفظی سوره حمد..... ۱۴۷

کلید در طاعات..... ۱۴۸

علت تقدم اعوذ بالله بر بسم الله..... ۱۴۸

۱. ترجمه محمد مهدی فولادوند..... ۱۴۸

۱۴۸	۲. ترجمه بهاء الدین خرمشاهی.....
۱۴۹	۳. ترجمه شاه ولی الله صاحب محدث دهلوی.....
۱۴۹	۴. ترجمه سید رضا سراج.....
۱۴۹	۵. ترجمه فیض الاسلام.....
۱۵۰	۶. ترجمه مهدی الهی قمشه‌ای.....
۱۵۰	۷. ترجمه محمد خواجوی.....
۱۵۱	۸. ترجمه احمد کاویان پور.....
۱۵۱	۹. ترجمه جلال الدین فارسی.....
۱۵۱	۱۰. ترجمه جلال الدین مجتبی.....
۱۵۱	۱۱. ترجمه عباس مصباح زاده.....
۱۵۲	۱۲. ترجمه محمد کاظم معزی.....
۱۵۲	۱۳. ترجمه کاظم پور جوادی.....
۱۵۲	۱۴. ترجمه حاج محمود یاسری.....
۱۵۲	۱۵. ترجمه عبدالمحمد آیتی.....
۱۵۲	۱۶. ترجمه اشرفی تبریزی.....
۱۵۳	۱۷. ترجمه ناصر مکارم شیرازی.....
۱۵۳	۱۸. ترجمه ابوالحسن شعرانی.....
۱۵۳	۱۹. ترجمه ابوالقاسم امامی.....
۱۵۳	۲۰. ترجمه هدایت.....
۱۵۴	۲۱- ترجمه به زبان انگلیسی.....
۱۵۴	دو (تفسیر سوره حمد.....
۱۶۱	۱- تفسیر بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ.....
۱۶۱	﴿بسم الله﴾.....
۱۶۲	نهی از حذف بسم الله از آغاز سوره‌ها.....
۱۶۴	﴿الرحمن الرحیم﴾.....
۱۶۵	حفاظت از شر وسوسه نفس.....

۱۶۷	۲- اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
۱۶۷	﴿اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ﴾
۱۶۹	مدح
۱۷۰	حمد
۱۷۱	انواع حمد
۱۷۱	ثناء
۱۷۲	﴿رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾
۱۷۲	رب
۱۷۲	انواع تربیت
۱۷۲	عالمین
۱۷۵	۳- الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
۱۷۹	داستانهایی از آثار رحمت رحمانیه خدا
۱۸۱	۴- مَا لَیْكَ یَوْمَ الدِّینِ
۱۸۵	درباره حشر و نشر و معاد
۱۸۵	یک) بدن (کالبد) فیزیکی (مادی، جسمی)
۱۸۵	دو) کالبد اثیری (روان- ذهن- بدن مثالی- کالبد نورانی- هاله های نورانی اطراف بدن)
۱۸۷	سه) کالبد روحی (روح- نفس برتر- فطرت الهی)
۱۸۷	قبض روح
۱۸۷	عالم برزخ (عالم مثال)
۱۸۹	احادیثی درباره آخرت
۱۹۵	۵- اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَ اِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ
۱۹۵	﴿اِیَّاكَ نَعْبُدُ﴾
۱۹۶	تقوا
۱۹۶	توحید
۱۹۹	عبادت و عبودیت

۲۰۱	 انگیزه‌های پرستش
۲۰۱	 معبود کیست؟
۲۰۲	 عبد یعنی چه؟
۲۰۲	 ﴿وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾
۲۰۴	 استعانت
۲۰۷	 ۶- اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
۲۰۸	 در معنای «ما را هدایت فرما»
۲۰۸	 انواع هدایت
۲۰۹	 صراط المستقیم
۲۱۰	 اصحاب صراط مستقیم
۲۱۳	 وجوه معانی هدایت
۲۱۴	 دعا
۲۱۵	 ۷- صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ
۲۱۶	 انواع نعمت
۲۱۶	 مردم از نظر راه سه دسته‌اند
۲۱۷	 خداوند متعال به وضعیت کلی انسانها اشاره می‌فرماید که
۲۱۸	 قانون قطیعت و زوجیت
۲۱۹	 گمراهان
۲۲۱	 «بِفَتْحِ هَفْتَمِ»
۲۲۳	 ۱- منابع
۲۳۲	 ۲- فهرست اسامی کتابهای استاد یحیایی